

nogen Forskjel. Da det ærede Medlem i forrige Møde tog det Forslag, som han dengang havde stillet tilbage, skal jeg ikke i dette Die-blik gjøre nogen Bemærkning ligeoverfor ham om samme, men derimod kan jeg ikke Andet end iøvrigt optage Traaden netop der, hvor den under hiin Forhandling blev sluppen, og det var, hvor det ærede Medlem gjorde gjældende, at han aldeles ikke kunde tage Hensyn til, hvad private Mænd maatte have titret imellem sig indbyrdes. Det ærede Medlem udtalte sig saaledes: „Det er mig ved Spørgsmaal om de flete Forandringer i Grundloven fuldkomment ligegyldigt, hvad de private Mænd — de maae nu saa have havt, hvilken Stilling de have villet, til denne Sag —, maatte have talt indbyrdes; jeg spørger kun om, hvorvidt deres Tanker have været istand til at udpræge sig paa en for os Andre synlig Maade, være sig gjennem offentlige Forhandlinger, eller være sig gjennem selve Affattelsen af Loven.“ Ligeoverfor den første Deel af denne af det ærede Medlem udtalte Sætning maa jeg gjøre en bestemt Indsigelse, og jeg kan ikke tilbageholde denne, selv om den skulde blive dælet — det var den Grund, som en anden æret Landsthingsmand (Madvig) før ansøgte til ikke at gaae ind paa Betragtninger herover —; Alting er jo udsat for Dabel, og det er kun Spørgsmaalet, om Dablen er berettiget. Det er umuligt at sige, at den Mand paabe-raaber sig private Mænds Forhandlinger, der sigter til Forhandlinger, der have fundet Sted imellem de Rigsdagsmænd, der have havt det Hverv at forberede en Sg, som Thinget har taget Deel i, og derom at gjøre Indstilling til Thinget. Saadanne Forhandlinger ere ikke private; de ere ligesom nødvendige Bidrag til Fortolkningen af Loven. Derimod er det aldeles rigtigt, hvad det ærede Medlem sagde, at det gjælder om, hvorvidt Bedkommendes Tanker have udpræget sig paa en synlig Maade, være sig gjennem offentlige Forhandlinger, være sig gjennem selve Affattelsen af Loven; men til Gjengjæld maa det ærede Medlem indrømme mig, at det er ganske vist, at de Mænd, der have forberedt en saadan Lov, paa mange Maader have en større Bæthed ved at ramme dens virkelige Mening end den, der

har staaet udenfor, og som har staaet fjendtligt ligeover et saadant Arbejde. Det er af det Slags Ting, der ikke kunne forandres, thi det ligger i Forholdets Natur, og det er derfor ikke vilkaarligt, men saa at sige nødvendigt, at minde om, at den ærede Landsthingsmand har staaet fjendtligt ligeoverfor alle de Bestemmelser, om hvis Anvendelse der her er Tale, med Undtagelse af det ene Moment i dem, Forholdstalsvalgmaaden, for hvilken han, for at bruge den høitærede Conseilspræsidents Udtryk, vil kjæle paa en Maade, der ikke kan bestaae med det, som jeg troer, at man ved en besindig og rolig Overveielse maa finde tilstrækkeligt klart tilkjendegivet i den vedkommende Grundlovsbestemmelse. Hvorledes have vi nemlig Alle hidtil opfattet Anvendelsen af Forholdstalsvalgmaaden? Vi have jo Alle erkjendt, at dens Benyttelse var et Undtagelsestilfælde; vi have jo vidst, at den kun hidtil er bleven benyttet med Hensyn til Valg under visse særegne Forhold og Former. De ærede Medlemmer ville erindre, med hvilke Begrændsninger denne Valgmaade blev benyttet i Loven af 2den October 1855. Den er dernæst bleven benyttet ved Valg af Udvalg i Rigsdagen og i Rigsrådet. Derimod erindrer jeg ikke, at Noget hidtil har gjort Forslag om dens Benyttelse ved Valget af Sogneforstanderskaberne eller af Medlemmerne af Amtsrådet eller af Communalbestyrelserne i Kjøbstæderne, hvorimod man, hvor man har anseet det for rigtigt, at der ved disse communale Repræsentationers Sammensætning fyldestgjordes visse Hensyn, og hvor man frygtede for, at Sammensætningen ellers skulde blive allfor eensartet, saa at der var Grund til at sørge for, at — lad mig bruge det Udtryk — visse Interesser, der antoges snarere at vedkomme Minoriteten end Over-tallet, paa en egen Maade bleve fyldestgjorte, — har truffet særegne Valgretsbestemmelser, medens man ikke har søgt Benyttelse i Valgmaaden. Vi vide Alle, at man i de senere communale Valglove har vedtaget forskellige Valgretsbestemmelser, saaledes at nogle Medlemmer vælges af een Valgerklasse og andre af en anden, men man har derimod ingenlunde foreslaaet eller villet, at Valgene skulde foregaae efter Forholdstalsvalgmaaden. Jeg siger,